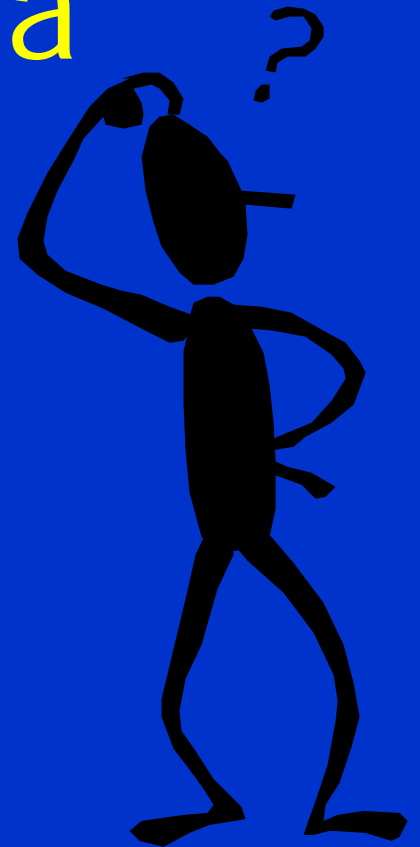

Laga eller inte laga mjölkttänder

En konsekvensanalys

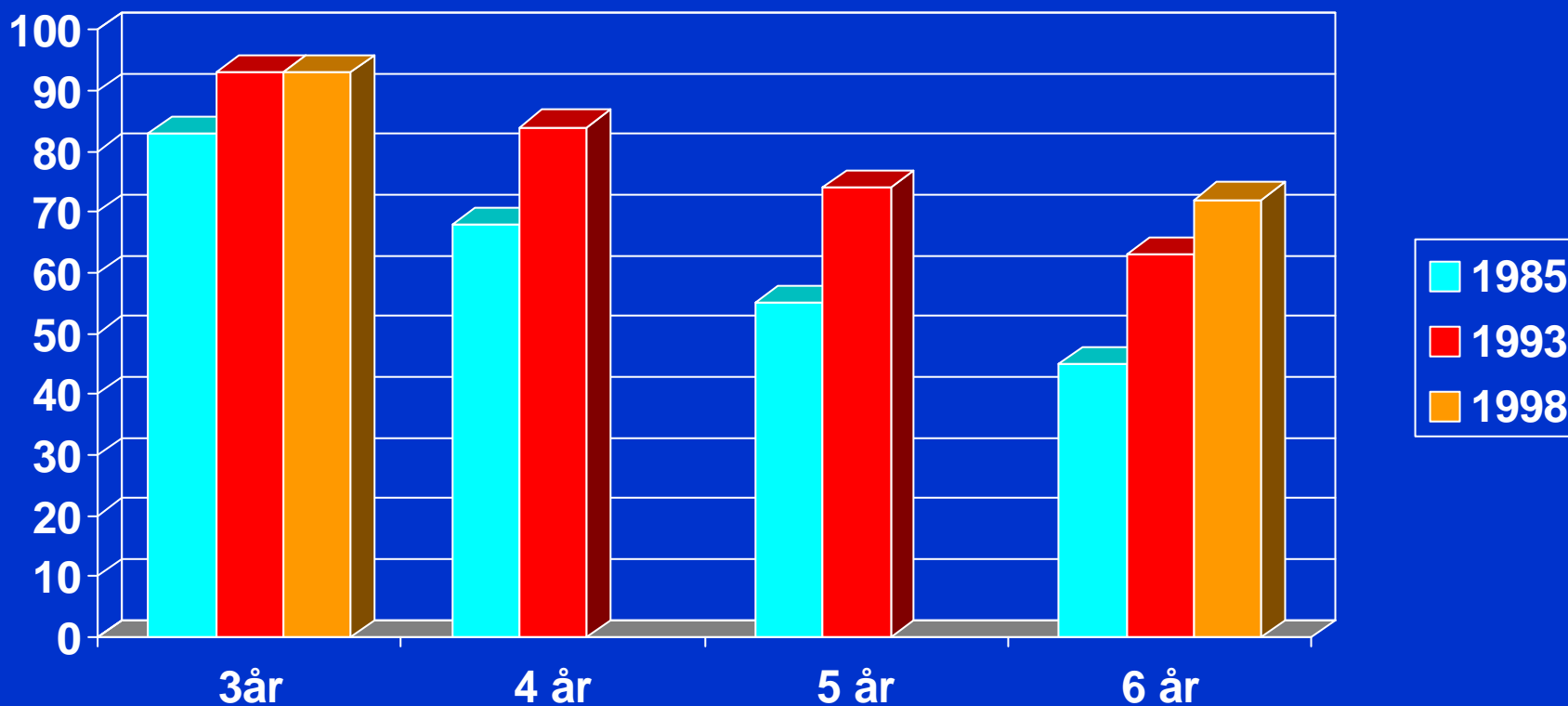
Mjölktänder ska behandlas!

- God tandhälsa i hela befolkningen
Ett kvalitetsmått!
- Minska skillnader i ohälsa

Barnet i fokus

Procentuell andel kariesfria barn i åldrarna 3-6 år 1985-1998

(etter Sundberg - 96)

M. Grindefjord

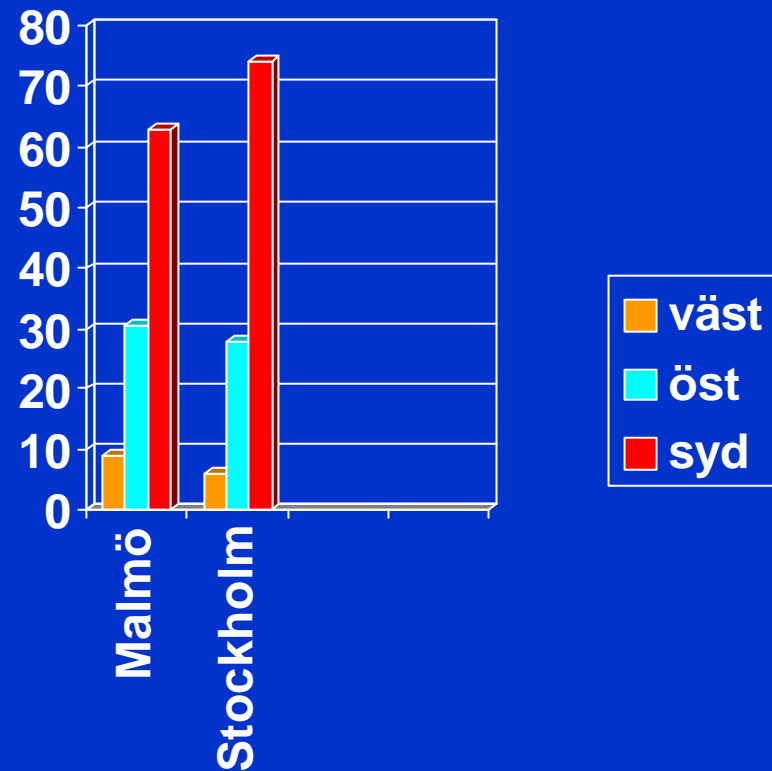
Kariesbehandling ≠ Fyllningsterapi

- Synsättet på kariesbehandling är idag mer **orsaksinriktat** än reparativt

Variationer i tandhälsa

- Stora variationer i tandhälsa mellan olika bostadsområden

Laga eller inte laga?

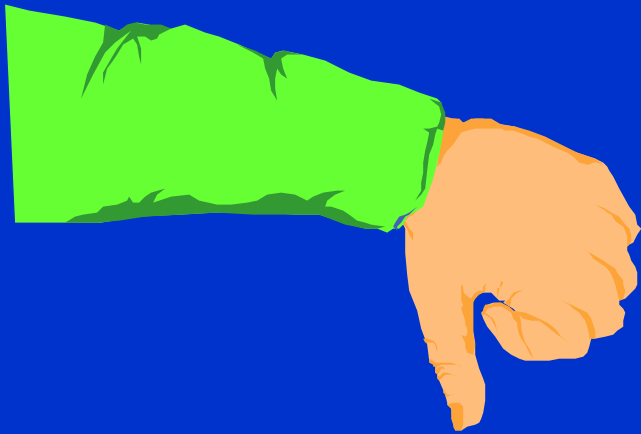
- Behandlingskriterier
- Behandlingsnivå

Anledning att inte laga

- Kariesläsionen föga utbredd
- Prevention kommer att vara effektiv
- Risken för progression är liten
- Nära exfoliation
- Avstannad karies

Nackdelar med att laga

- Avlägsnande av frisk tandsubstans
- Hög omgörningsfrekvens
- Smärta och obehag
- Kostnad

Förstahandsvalet

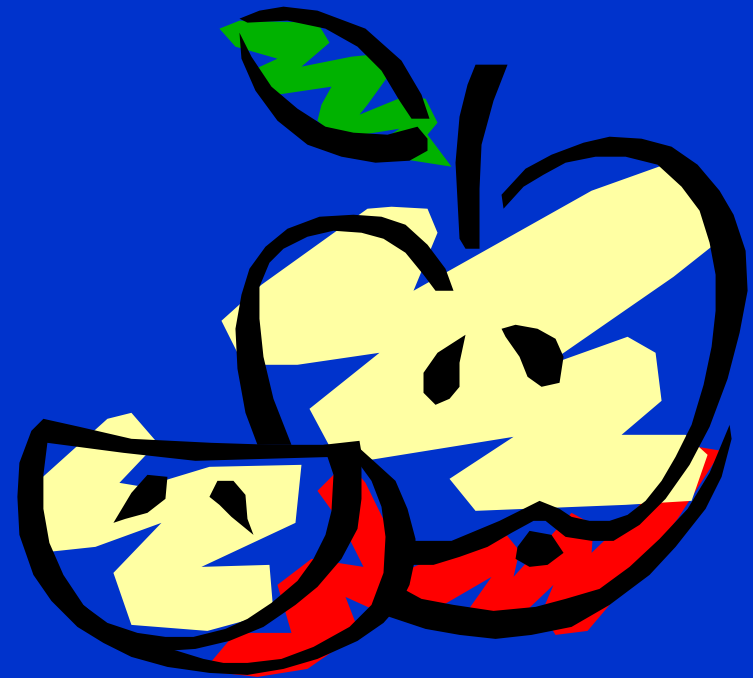
- Reducera eller förhindra kariesprogressionen
- Att inte behöva laga mjölkänder

Varför ska Mjölktänder behandlas!

- Barnet ska slippa tandvärk och infektion
- Minimera retentionsplatser för bakterier och underlätta en god munhygien
- Förhindra kariesprogression
- Upprätthålla bettrelationer
- Visa barnet respekt

Högkariesaktiva barn

- Förbättra munhygien och ändra kostvanor i första hand
- **laga i andra hand**
- Inskolning

Behandlingsprinciper av primära tänder i olika åldersintervall

- **Kariesprevalens**
- **Behandlingsprinciper**
- **Karies progression**

Kariesprevalens 0 - 3 år

- 1 år   0.5%   Wendt et al -91
- 1½ år   1%   Schröder et al -94
- 2 år   8%   Wendt et al -91
- 2½ år   12%   Grindefjord et al -93
- 3 år   28%   Wendt et al -92 ,
Hugoson et al -95
- 3½ år   35%   Grindefjord et al -95

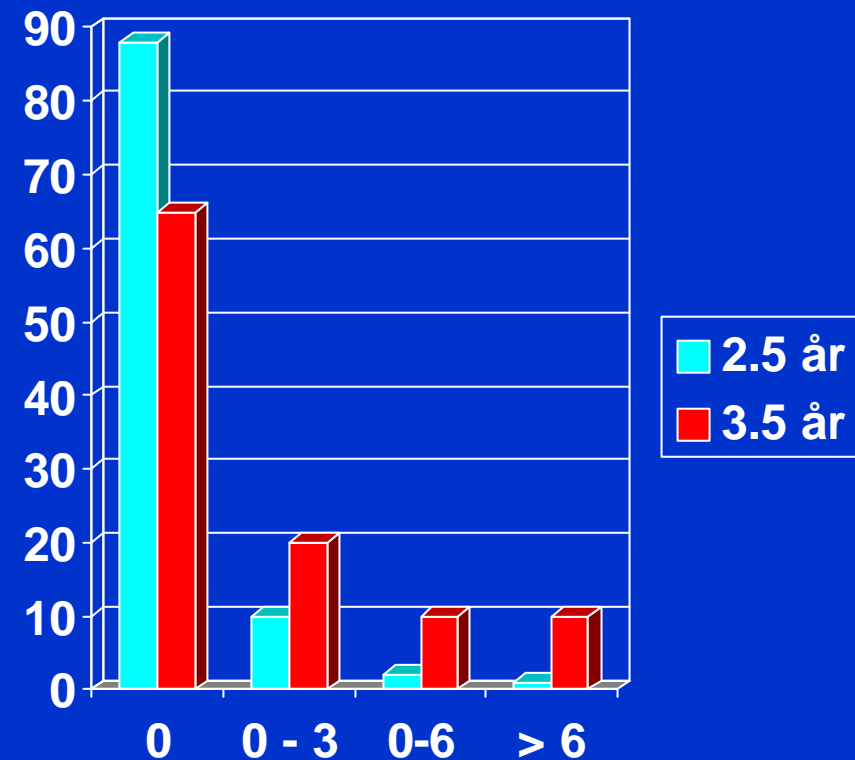
Behandlingsprinciper < 3 år

- Massiv profylaktisk insats till barn och föräldrar
- Avvakta behandling, invänta mognad
- Uppföljning av profylax

- Vid omfattande karies - fyllningsterapi/ex under sedering eller narkos

Kariesutveckling hos barn mellan 2.5 och 3.5 år

(Grindefjord et al -95)

- 92% av barnen med karies vid 2.5 år utvecklade ny karies
- 64% av de initiala kariesskadorna progredierade in i dentinet
- 5% av barnen med karies hade behandlats

Kariesprevalens 4 - 6 år

- 4 år   43%   Stecksén-Blicks&Holm -95
- 5 år   36%   Boman et al -99, approx.
- 6 år   56%   Holst et al - 99,
55%   Wendt et al -99

En stor andel av kariesskadorna finns på molarernas approximalytor

Behandlingsprinciper

3 - 6 år

- Fyllningsterapi när kariesangreppet har tydlig utbredning i dentinet
- Prioritera 05:or och 03:or
- Extraktion av 04:or kan vara ett bra alternativ
- Incisiver kan hygienslipas eller lämnas vid god OH

Progressionshastighet i primära molarer

Snabbare jämfört med
permanenta molarer

Genomsnittlig tid genom;
emaljen 20 -30 mån
(Shwartz et al -84)

Behandlingsprinciper

6 - 12 år

- Skapa en gynnsam miljö för de permanenta tänderna att eruptera i , God hygienisk nivå!
- Hygienslipning el extraktion av 04:or
- Fluorlackning alt gpa-fyllning mellan 05:an och 6-årsmolaren
- Lämna tänder nära exfoliering

Behandlingsinsatser vid otillräckliga resurser

- Övervakad daglig tandborstning med
fluortandkräm på daghem+
regelbunden tandhälsoinformation
(Shwartz&Wong -98)
- Dagligt bruk av Xylitoluggummi
(Makinen et al -95)

Nulägesanalys på kliniken

- Hur ser det ut? Epidemiologi
- Vad gör vi? Behandlingsnivå
- Hur blir resultatet? Utvärdering

Behandling av mjölkttänder innebär

- En god kvalitet inom barntandvården
- Fördelning av insatserna till angelägna grupper

Barnen i fokus!

